

ПРОТОКОЛ

№ 711

гр. Пазарджик, 02.04.2024 г.

РАЙОНЕН СЪД – ПАЗАРДЖИК, VIII ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в
публично заседание на втори април през две хиляди двадесет и четвърта
година в следния състав:

Председател: Цветанка Вълчева

при участието на секретаря Стоянка Миладинова
Сложи за разглеждане докладваното от Цветанка Вълчева Гражданско дело
№ 20235220104322 по описа за 2023 година.
На именното повикване в 10:00 часа се явиха:

Ищцата В. Н. Д., редовно призована на посочения по делото съдебен
адрес, не се явява. За нея се явява адв. М., редовно упълномощен да я
представява, с приложено по делото пълномощно.

Ответникът „София Комерс Кредит Груп“ АД, редовно призован, не
изпраща процесуален представител.

Съдът докладва постъпилата молба от ответното дружество, чрез
представляващия го изпълнителен директор А. С., с вх. № 4386/19.02.2024 г.,
с която моли да бъде даден ход на делото и същото да се гледа в тяхно
отсъствие. Поддържа становището в отговора на исковата молба по
съображенията, изложени в писмения отговор.

АДВ. М.: Да се даде ход на делото.

Съдът счита, че не е налице процесуална пречка по хода на делото, тъй
като ответното дружество е редовно призовано. Затова и на основание чл. 142,
ал.1 от ГПК, съдът

О П Р Е Д Е Л И:

ДАВА ХОД НА ДЕЛОТО:

На основание чл. 143, ал. 1 от ГПК пристъпва към изясняване на делото
от фактическа страна.

АДВ. М.: Поддържам подадената искова молба. Няма да правя

уточнения и допълнения.

НА ОСНОВАНИЕ ЧЛ. 146 ОТ ГПК СЪДЪТ ПРИСТЪПВА КЪМ ДОКЛАДВАНЕ НА ДЕЛОТО:

Предявени са искове по чл. 26, ал. 1 от ЗЗД, във връзка с чл.11, чл.19 и чл.22 от ЗПК и чл.143 и чл.146 от ЗЗП - за обявяване нищожността на договора и на клаузата на §7 от сключения между страните Договор за потребителски кредит от 21.10.2021г., уреждаща задължението на потребителя за заплащане на неустойка за неизпълнение на договорно задължение.

В подадената искова молба се твърди, че на 21.10.2021 г. между В. Н. Д., с ЕГН: ***** и „София Комерс Кредит Груп“ АД с ЕИК: 175302519 е сключен договор за потребителски микрокредит от разстояние. По силата на този договор „София Комерс Кредит Груп“ АД предоставил в заем на ищцата сума в размер на 1200 лв., която тя следвало да върне на 10 равни месечни вноски всяка в размер на 143.78 лв., дължими на всяко 21-во число на съответния месец, подробно описани в погасителен план, при фиксирана годишна лихва от 41.16 %, годишен процент на разходите 49.89 % и при обща сума за погасяване в размер на 1437.80 лв. Съгласно параграф 6 от договора, ищцата се задължила в тридневен срок от сключването на договора, да осигури на кредитора някое от следните обезпечения: п. 6.1 поръчителство на едно физическо лице или две физически лице, които отговарят на конкретно посочени в договора условия или п. 6.2 банкова гаранция, в еквивалентен размер на сумата по договора за заем. В параграф - 7 е уговорено, че ако ищцата не предостави в срок някое от посочените обезпечения, дължи на „София Комерс Кредит Груп“ АД неустойка в размер на 686.00 лева, платима на 10 равни части в размер на 68.60 лв. Въпреки формално предоставения тридневен срок за осигуряване на обезпечение още със сключването на договора била начислена неустойка за непредоставяне на обезпечението и същата била включена в погасителен план. Уговорената между страните в параграф 7 от договора за потребителски микрокредит от разстояние неустойка е за неизпълнение на задължението на кредитополучателя да предостави на кредитора обезпечение на дълга.

Счита, че поставянето на твърде кратък срок за предоставяне на обезпечение - три дни от сключване на договора, е нелогично и икономически

необосновано. Уговарянето на такъв срок, завишените изисквания, на които трябва да отговарят поръчителите, както и непосилните условия за представяне на банкова гаранция показват, че единствената цел на неустойката е различна от присъщата ѝ по закон функция да обезпечи изпълнението и да обезщети и санкционира неизпълнението. За ответното дружество е било предварително ясно, че ищцата трудно би могла да осигури което и да е било от исканите обезпечения и е почти сигурно, че ще дължи неустойка. Следователно действителната цел на тази неустойка е да породи допълнително парично задължение за ищцата, наред с това да върне главницата и да заплати възнаградителна лихва, а това прави неустойката нищожна, съгласно Тълкувателно решение № 1 от 15.06.2010 г. по тълк. д. № 1/2009 г. на ОСТК на ВКС.

Счита се, че определената неустойка представлявала скрита лихва и е следвало да бъде калкулирана в ГЛП и ГПР, а не включването ѝ заобикаля изискването за максимален размер на ГПР, съгласно чл. 19, ал. 4 от ЗПК и я прави недействителна на основание чл. 21 от ЗПК. Неустойката също така излизала извън присъщите ѝ обезщетителна, обезпечителна и санкционна функция и е нищожна на основание чл. 26, ал. 1 от ЗЗД, тъй като противоречи на добрите нрави и нарушава основните принципи на справедливост и добросъвестност в отношенията между потребител и кредитор. Неустойката, освен това, заобикаляла разпоредбата на чл. 33, ал. 1 от ЗПК, забраняваща при забава на потребителя кредиторът да търси други вреди освен лихва върху неплатената в срок сума за времето на забавата. На следващо място неустоечната клауза е нищожна на основание чл. 143, ал. 2, т. 5 от ЗЗП, тъй като задължава потребителя при неизпълнение на неговите задължения да заплати необосновано висока неустойка. Нищожността на неустоечната клауза води до недействителност на целия договор за потребителски кредит на основание чл. 22 във връзка с чл. 11, ал. 1, т. 10 от ЗПК поради не посочване на всички компоненти на ГПР в договора.

Твърди се, че неустоечната клауза е формулирана по такъв начин, че да заобикаля императивните законови разпоредби на чл. 11, ал. 1, т. 10 и чл. 19, ал. 4 от ЗПК, регламентиращи разходите по кредита. Заплащането на неустойката представлява скрит косвен разход за кредитополучателя, който е свързан с кредита и увеличава цената му. Тя няма характеристиките на възнаградителна лихва, тъй като не зависи от размера на заемната сума и от

срока за ползване на кредита, но неминуемо води до възникване на допълнителни разходи за кредитополучателя, които са били известни на ответното дружество към момента на сключване на договора за кредит и е трябвало да бъдат включени в ГПР на основание чл. 19, ал. 1 и 2 от ЗПК. В случая това не е сторено, като по този начин отразеният в договора размер на ГПР се оказва неверен, а посочената стойност на ГПР е в пъти по-ниска от действителната такава. Това, освен че заблуждава потребителя за реалната икономическа тежест на кредита, заобикаля императивното изискване на чл. 19, ал. 4 от ЗПК за максималния допустим размер на разходите по кредита и противоречи на задължителното изискване на чл. 11, ал. 1, т. 10 от ЗПК за посочване на размера на ГПР в договора за потребителски кредит.

Твърди се, че клаузата противоречи на добрите нрави, съгласно чл. 26, ал. 1, пр. 3 от ЗЗД и е неравноправна по смисъла на чл. 143, ал. 2, т. 5, тъй като задължава ищцата при неизпълнение на нейните задължения да заплати необосновано високо обезщетение или неустойка. Размерът на главницата е 1200 лв., а на неустойката - 686.00 лв. или 57.17 % от заема. Налице е значителна нееквивалентност на насрещните престации в ущърб на потребителя. По този начин неравноправно се третира икономически по-слабият участник в оборота и се използва недостига на материални средства у него за облагодетелстване на другата страна по сделката. Това противоречи на установените в гражданския и търговския оборот неписани правила за добросъвестност, накърнява принципа на справедливост и равноспоставеност между гражданскоправните субекти и за еквивалентност на престациите по двустранни договори.

Счита се, че неустоечната клауза се явява нищожна, като заобикаляща закона, накърняваща добрите нрави и неравноправност.

На основание чл. 22 от ЗПК, във връзка с чл. 11, ал. 1, т. 10 от ЗПК, целият договор за потребителски кредит се счита за недействителен, тъй като не е посочен ГПР по кредита и общата сума, дължима от потребителя, изчислени към момента на сключване на договора за кредит, като се посочат взетите предвид допускания, използвани при изчисляване на годишния процент на разходите по определения в приложение № 1 начин. Посочването на размера на ГПР в договора за потребителски кредит е необходимо, защото дава на потребителя ясна представа за реалната цена на финансовата услуга и

му позволява да прецени икономическите последици от сключване на договора. Поради това посочването на ГПР е условие за действителността на самия договор за потребителски кредит, а неспазването му има за резултат недействителност на договора съгласно чл. 22 от ЗПК. Според § 1, т. 2 от ДР на ЗПК "общата сума, дължима от потребителя" представлява сборът от общия размер на кредита и общите разходи по кредита на потребителя, които пък представляват всички разходи по кредита, включително лихви, комисиони, такси, възнаграждение за кредитни посредници и всички други видове разходи, пряко свързани с договора за потребителски кредит, които са известни на кредитора и които потребителят трябва да заплати, включително разходите за допълнителни услуги, свързани с договора за кредит и по-специално застрахователните премии в случаите, когато сключването на договора за услуга е задължително условие за получаване на кредита, или в случаите, когато предоставянето на кредита е в резултат на прилагането на търговски клаузи и условия. В ДПК, който е сключила ищцата е посочен размер на ГПР от 49.89 %, но този размер не отговаря на действителните разходи, които тя ще направи във връзка с кредита, тъй като не е включена дължимата неустойка за непредоставяне на обезпечение. Това противоречи на чл. 11, ал. 1, т. 10 от ЗПК и води до недействителност на договора за потребителски кредит на основание чл. 22 от ЗПК.

Твърди се, че договорът за потребителски кредит също така противоречи на добрите нрави, предвид размера на уговорения лихвен процент. Съгласно установената съдебна практика клаузата за заплащане на възнаградителна лихва противоречи на добрите нрави, когато надвишава три пъти размера на законната лихва за забава, а по обезпечените кредити - два пъти. Към момента на сключване на договора за потребителски микрокредит от разстояние на 21.10.2021 г., размерът на законната лихва по просрочени парични задължения, определена по реда на чл. 1, ал. 1 от ПМС № 426 от 18.12.2014 г., е 10.00 %. Като дори да се приеме, че кредитът не е обезпечен, тъй като предвиденото в договора обезпечение не е предоставено от ищцата, то максималният размер, до който може да бъде уговаряна възнаградителна лихва е 30.00 %. Уговореният в случая ГЛП от 41.16 % надхвърля допустимия съгласно морала размер, противоречи на добрите нрави, на принципа за справедливост и добросъвестност в гражданския и търговския оборот и за еквивалентност на насрещните престации. Възнаградителната

лихва е съществен елемент от съдържанието на договора за потребителски кредит, предоставен от кредитна институция, предоставяща заеми по занятие, което изключва възможността да бъде сключен без уговорката за заплащане на възнаградителна лихва. Липсват и повелителни правила на закона, които да заместят нищожната клауза на договора, поради което договорът за потребителски кредит е нищожен, съгласно чл. 26, ал. 4 от ЗЗД. Счита се, че целият договор за потребителски микрокредит от разстояние за нищожен, поради противоречие на закона.

Искането към съда е кумулативно да обяви за нищожна клаузата на параграф 7 от договор за потребителски микрокредит от разстояние сключен на 21.10.2021 г. между В. Н. Д., с ЕГН: ***** и „София Комерс Кредит Груп“ АД с ЕИК: 175302519 предвиждащ заплащане на неустойка в размер на 686.00 лв. при непредоставяне на уговореното в договора обезпечение в тридневен срок от сключване на договора, поради заобикаляне на закона - чл. 26, ал. 1, пр. 2 от ЗЗД във връзка с чл. 11, ал. 1, т. 10 и чл. 19, ал. 4 от ЗПК, противоречие с добрите нрави - чл. 26, ал. 1, пр. 3 от ЗЗД и неравноправност - чл. 143, ал. 2, т. 5 от ЗЗП във връзка с чл. 146, ал. 1 от ЗЗП, както и да обяви целият договор за потребителски микрокредит от разстояние за нищожен поради противоречие на закона - чл. 26 от ЗЗД във връзка с чл. 11, ал. 1, т. 10 и чл. 22 от ЗПК.

Претендирате се направените по делото разноси.

Към исковата молба са приложени писмени доказателства.

В срока по чл. 131 от ГПК по делото е постъпил писмен отговор на исковата молба от ответника, с който заявява, че признава предявения от В. Н. Д. иск за нищожност на клаузата за неустойка за основателен.

Сочи се, че както е посочено в исковата молба, на 21.10.2021г. В. Н. Д. и „София Комерс Кредит Груп“ АД сключили Договор за потребителски микрокредит от разстояние, в изпълнение на който дружеството реално предоставило на ищеца заем в размер на 1200 лева.

Предвид признаването на иска, договорената в §7 от процесния Договор за кредит неустойка за неизпълнение на договорно задължение не се дължи.

Оспорват се твърденията за недействителност на процесният договор за кредит, сключен между „София Комерс Кредит Груп“ АД и В. Н. Д., изложени в исковата молба.

Твърди се, че са лишени от всякаква логика и аргументация доводите, че Договорът е нищожен на основание чл. 22 ЗПК, във връзка с чл.11, ал.1, т.9 ЗПК, тъй като не е посочен приложимият лихвен процент и условията за прилагането му.

Сочи се, че в чл.11, ал.1, т.9 от ЗПК ясно е посочено какви следва да са реквизитите на договора за кредит съобразно тази разпоредба - лихвен процент и условията за прилагането му. В договора за заем е посочен фиксиран годишен лихвен процент по заема от 41,16 %, представляващ реквизит по чл.11, ал.1, т.9 от ЗПК и доколкото е фиксиран за целия период от договора, не е необходимо да се посочват условията за прилагането му. Соци се, Решение №888 от 12.06.2023г. по гр.д. 4410/2022 на Районен съд - Русе: „ от договора става ясно какъв е общият размер на дължимата договорна лихва за целия срок на договора. Обстоятелството дали предвидената в договора за кредит неустойка представлява скрита възнаградителна лихва и следва да бъде включена в лихвения процент не рефлектира върху действителността на договора като цяло, то би могло да доведе до разсъждения за недействителност на клаузата за неустойка. Предвид изложеното този иск се явява неоснователен и като такъв следва да бъде отхвърлен.“

Твърди се, че при фиксиран лихвен процент изискването е да са посочени размерът, броят, периодичността и датите на плащане на погасителните вноски. Достатъчно е тази информация ясно да може да се извлича от съдържанието на договора. В тази връзка е Решение от 9 ноември 2016 година по дело С-42/15. Ищецът е бил предварително информиран за всички условия на кредита, включително и за размера на възнаградителната лихва.

Твърди се, че интересни и несъстоятелни са изложените твърдения, че не били спазени разпоредбите на чл. 11, ал.1, т.10 ЗПК. В §1 от процесния договор е посочен размерът на отпуснатия кредит, годишният лихвен процент, годишният процент на разходите, както и размерът на общата сума за погасяване по кредита, с което напълно са спазени изискванията на чл. 11, ал.1 т.10 ЗПК. В погасителния план се съдържа ясна и подробна информация относно заплащането на всяка една вноска като е посочено как се разбива сумата по вноската и какво погасява. Освен в договора, подробна информация

за всички дължими суми се съдържа и в Стандартния европейски формуляр, предоставен на ищеца. Единствено възнаградителната лихва участва при формирането на ГПР, което лесно се вижда, при калкулирането му при условието на отпускане на кредита: размер на главницата, срок на договора и размер на възнаградителната лихва.

Сочи се, че съгласно чл. 19 ал.3 от ЗПК „При изчисляване на годишния процент на разходите по кредита не се включват разходите: които потребителят заплаща при неизпълнение на задълженията си по договора за потребителски кредит; “Неустойката за неизпълнение, описана в §7, в случай на непредоставяне на обезпечението предвидено в §6 не участва при формирането на Годишния процент на разходите.

Твърди се, че неоснователни са и твърденията на ищеца, че процесният договор за кредит е нищожен поради противоречието му с добрите нрави. „Добрите нрави“ представляват обща правна категория, приложима както към гражданските, така и към търговските правоотношения, в която попадат тези наложени се правила и норми, които бранят принципи и ценности, които са общи за всички правни субекти и тяхното зачитане е в интерес на обществените отношения като цяло, а не само на интереса на някоя от договарящите страни. Накърняване на добрите нрави по смисъла на чл.26, ал.1, пр.3 ЗЗД е налице, когато се нарушава правен принцип, който може и да не е законодателно изрично формулиран, но спазването му е проведено чрез създаване на други разпоредби, част от действащото право. Такива са принципите на справедливостта, на добросъвестността в гражданските и търговските взаимоотношения и на предотвратяването на несправедливото облагодетелстване. Въпросът дали поведението на конкретния правен субект съставлява действие, накърняващо „добрите нрави”, zlepоставящо чужди интереси с цел извличане на собствена изгода, следва да се преценява във всеки отделен случай въз основа на доводите на страните, събраните доказателства по конкретното дело и приложимите към спора императивни правни норми.

Сочи се, че липсата на легална дефиниция и обективни критерии налагат извода, че противоречието с добрите нрави зависи от субективната преценка на правоприлагащия орган.

Сочи се, че съгласно чл. 9 от ЗЗД, „Страните могат свободно да

определят съдържанието на договора, доколкото то не противоречи на повелителните норми на закона и на добрите нрави.“

Сочи се, че ответникът „София Комерс Кредит Груп“ АД е небанкова финансова институция. Съгласно чл. 3, ал. 1, т.3 от ЗКИ „Финансова институция е лице, различно от кредитна институция и инвестиционен посредник, чиято основана дейност е отпускане на кредити със средства, които не са набрани чрез публично привличане на влогове или други възстановими средства.“

Твърди, че по аргумент от противното по чл. 2 ЗКИ, за разлика от банките и кредитните институции, финансовите институции, нямат право да набират средства, чрез публично привличане на влогове или други възстановими средства. Дружеството, „София Комерс Кредит Груп“ АД, в качеството си на финансова институция, отпуска кредити със собствени средства и на лица, които банките често отказват да финансират, което значително увеличава риска при упражняването на такъв тип дейност.

Твърди се, че договорът за кредит и клаузата за възнаградителна лихва са действителни.

Искането към съда е да отхвърли иска за недействителност на договора за кредит от 21.10.2021 г.

Моли се на основание чл. 237 от ГПК, да уважи установителния иск за недействителност на клаузата на §7 от процесния Договор за кредит, уреждаща задължението за заплащане на неустойка, поради признаването на иска.

Моли се съдът, на основание 78, ал. 2 и ал. 3 ГПК, да отхвърли претенцията на ищеца за присъждането на разноски в настоящото исково производство, тъй като ответникът не е давал повод за завеждане на делото и е признал иска.

Към отговора на исковата молба е приложено Решение № 888/12.06.2023 г. по гр.д. № 4410/2022 г. на Районен съд – Русе.

С Определение № 321/05.02.2024 г. съдът е приел представените от ищцата и приложени към исковата молба писмени доказателства. Указал им е разпределението на доказателствената тежест в производството.

АДВ. М.: Нямам възражения по доклада.

Съдът по доказателствата

О П Р Е Д Е Л И:

ПРИЕМА представените от ищцата и приложени към исковата молба писмени доказателства.

АДВ. М.: Във връзка с искането на ответника по чл. 237 от ГПК в отговора заявявам, че от наша страна нямаме искане за постановяване на решение при признание на иска, тъй като самите им доводи в отговора на исковата молба, че тази неустойка не е претендирана от моята доверителка са неверни, тъй като видно от договора за потребителски кредит неустойката е включена и доверителката ми е плащала и част от неустойката, която е включена в погасителния план.

Съдът, по искането на ответното дружество, заявено с отговора на исковата молба, а именно на основание чл. 237 от ГПК да се произнесе с решение, поради признаването на иска, счита, че в конкретния случай не са налице предпоставките на тази разпоредба. Същата предвижда, че решение при признание на иска може да бъде постановено по искане на ищеца когато ответникът признае иска. В конкретния случай по делото няма заявено искане от страна на ищеца за постановяване на решение при признание на иска, като процесуалният представител на ищцата изрично заяви, че няма такова искане. Заяви, че според него не е налице признание на иска от страна на ответника, с оглед изложените в писмения отговор съображения.

Затова и по това искане, съдът

О П Р Е Д Е Л И:

ОСТАВЯ БЕЗ УВАЖЕНИЕ искането на ответното дружество с правно основание чл. 237 от ГПК.

АДВ. М.: Нямам доказателствени искания. Да се приключи делото. Представям списък на разноските с договор за правна защита и съдействие.

Съдът

О П Р Е Д Е Л И:

ПРИЕМА списък на разноските на ищцата по чл. 80 от ГПК, ведно с Договор за правна защита и съдействие между ищцата и нейния пълномощник адв. М. и Ави́зо за издадено преводно нареждане от 29.11.2023 г.

СЪДЪТ счита делото за изяснено от фактическа страна, поради което

О П Р Е Д Е Л И:

ПРИКЛЮЧВА СЪДЕБНОТО ДИРЕНЕ:

ДАВА ХОД НА УСТНИТЕ СЪСТЕЗАНИЯ:

АДВ. М.: Уважаема, госпожо Районен Съдия, моля да обявите за нищожна клаузата на параграф 7 от договор за потребителски микрокредит от разстояние сключен на 21.10.2021 г. между В. Н. Д., с ЕГН: ***** и „София Комерс Кредит Груп“ АД с ЕИК: 175302519 предвиждаща заплащане на неустойка в размер на 686.00 лв. при непредоставяне на уговореното в договора обезпечение в тридневен срок от сключване на договора, поради заобикаляне на закона - чл. 26, ал. 1, пр. 2 от ЗЗД във връзка с чл. 11, ал. 1, т. 10 и чл. 19, ал. 4 от ЗПК, противоречие с добрите нрави - чл. 26, ал. 1, пр. 3 от ЗЗД и неравноправност - чл. 143, ал. 2, т. 5 от ЗЗП във връзка с чл. 146, ал. 1 от ЗЗП, както и да обявите целият договор за потребителски микрокредит от разстояние за нищожен, поради противоречие на закона. Моля да ни присъдите направените по делото разноски, съгласно представения списък на разноските. Моля да ми дадете тридневен срок за представяне на писмена защита по делото.

Съдът на основание чл. 149, ал. 3 от ГПК определя на ищцовата страна тридневен срок за представяне на писмена защита.

СЪДЪТ ще обяви решението си в законоустановения срок.

Протоколът написан в съдебно заседание, което приключи в 10:17 часа.

Съдия при Районен съд – Пазарджик: _____

Секретар: _____